

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Zápis o části státní bakalářské zkoušky Obhajoba bakalářské práce

Akademický rok: 2017/2018

Jméno a příjmení studenta: Tomáš Gaidarus
Datum narození: 09.11.1992
Identifikační číslo studenta: 90023275

Typ studijního programu: bakalářský
Studijní program: Filozofie
Studijní obor: Filozofie
Identifikační číslo studia: 382544

Název práce: Pojem svobody v Schellingově Systému transcendentálního idealismu

Pracoviště práce: Ústav filosofie a religionistiky
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Vedoucí práce: Mgr. Tereza Matějčková, Ph.D.
Oponent(i): Dr. habil. Jindřich Karásek, Dr.

Datum obhajoby : 04.09.2018 **Místo obhajoby :** Praha
Průběh obhajoby: Tomáš Gaidarus – Pojem svobody v Schellingově Systému transcendentálního idealismu

Prezentace: Motivace – napětí a zároveň souhra mezi polem svobody na jedné straně a nutnosti spjaté s poznáním na straně druhé. Metoda – postupovat v práci ve stejných krocích, jak sám Schelling. Tj. východisko v Bohu; sledování toho, jak ze struktur božského sebe-nazírání povstává individuální vědomí; další krok – sledování toho, jak z takto určeného vědomí povstává jednající subjekt. Svoboda uchopena jako to, k čemu se individuální Já musí určit samo ze sebe – sebeurčení v objektivizujícím a omezujícím pohybu jako klíčový konstitutivní moment svobody. Dále se uvažuje role druhých subjektů v konstituci uvedeného sebeurčení; ústřední postavení zaujímá problematika možnosti zprostředkovaného působení druhých na monadické Já. Práce kulminuje v kapitole o svobodě uchopené jako vytržení Já ze světa a jeho sebeurčení jako jednající; vysvětlen v tomto kontextu zásadní rozdíl mezi absolutní a praktickou svobodou. Schelling autor interpretuje jako deterministu ve specifickém smyslu. Školitelka: Právě přednesená ústní prezentace osvědčuje velmi dobré pochopení zkoumané problematiky, ale toto porozumění se v některých ohledech nepodařilo přetavit do výstavby textu odevzdané práce: pojem svobody sám je v práci poněkud „ošizen“. Velmi cenný rys – soustředěná a důsledná rekonstrukce Schellingových argumentačních postupů; stinná stránka však – kandidát si až příliš osvojil Schellingův slovník a poněkud chybí odstup. Školitelka vyzdvihla výtečnou stylistiku a některé vysoce netriviální a inspirativní vhledy zejména v závěru práce. Hodnocení – v některých aspektech (jasnost vhledů a pochopení) je práce nadstandardní, v jiných však nedotažená. Návrh hodnocení – velmi dobře.

Oponent: I oponent vyzdvihl schopnost koncizně a s porozuměním prezentovat Schellingovy vlastní argumenty. Kritika: (1) Formální nedostatky: Sekundární literatura uvedená v bibliografii není v textu fakticky využívána. Zdůvodnění kandidáta, totiž že záměrem je psát „blízký komentář“ k Schellingovu textu, podle oponenta neobstojí – jde spíše o shrnování než o blízký komentář. Vyskytují se též určité diskrepance mezi citacemi a položkami bibliografie. (2) Věcné výtky: (a) Tvrzení, že „každá syntéza předpokládá antitezi,“ není obecně přijímané, kandidát je však tak prezentuje. (b) Nezdůvodněna problematcká teze, že problematika svobody spadá do hájemství praktické filosofie; kandidát zde řádně nezohlednil horizont celého Schellingova spisu, jímž je analýza fenoménu uměleckého díla, v němž teprve dochází k syntéze vědomé a nevědomé činnosti. (c) Práce není dobře rozvržena: příliš mnoho se kandidát věnuje analýze teoretických částí Schellingova systému, a to hrubě na úkor rozboru praktické části systému; to je pro čtenáře frustrující a neodpovídá názvu ani deklarovaným záměrům práce. (d) Kritické zhodnocení Schellingovy koncepce (která v textu práce – na rozdíl od ústní prezentace u obhajoby – vypadá čistě deterministicky) vyznívá velmi nepřesvědčivě. Návrh hodnocení – dobře.

Obhajoba: K pojmu svobody: přijetí oponentovy výtku (2)(c). Teoretická část byla komplexnější, než kandidát očekával, a na zbytek již nebyl čas. Ad (2)(d): Kandidát má za to, že při prezentaci Schellingovy koncepce velmi těsně sledoval zdrojový text, a z tohoto hlediska je případná nepřesvědčivost funkcí nepřesvědčivosti Schellingova vlastního podání. Klíčem k náležité interpretaci je náležitý výklad zprostředkovanosti, která charakterizuje způsob, jímž do sebeurčování praktického Já vstupují druzí. Napětí, které zde vzniká, je imanentní transcendentální pointě Schellingova stanoviska.

Verdikt komise: Po poradě komise přihlédla k výtečné ústní prezentaci, schopnosti odpovídat na námítky a vyzdvihnout legitimní a netriviální filosofické problémy a přiklonila se k hodnocení velmi dobře.

Klasifikace obhajoby:	velmi dobře (2)	
Předseda komise:	Mgr. Ondřej Švec, Ph.D. (přítomen)	
Členové komise:	doc. James Hill, Ph.D. (přítomen)	
	Mgr. Jan Palkoska, Ph.D. (přítomen)	
	Dr. habil. Jindřich Karásek, Dr. (nepřítomen)	
	prof. Mgr. Miroslav Petříček, Dr. (nepřítomen)	
	Mgr. Tereza Matějčková, Ph.D. (nepřítomen)	